

KONZULTAČNÍ PROCES K NÁVRHU ÚPRAV PARAMETRŮ PODLE NC BAL VE VYHLÁŠCE Č. 349/2015 SB., O PRAVIDLECH TRHU S PLYNEM

- SOUHRN PŘIPOMÍNEK

Konzultační proces zahájen dne: 16. 12. 2024

Lhůta pro podání připomínek: 8. 1. 2025

Navrhovatelé: Pražská plynárenská, a.s., Skupina ČEZ, Energetický a průmyslový holding, a.s. (EPH), Svaz průmyslu a dopravy České republiky (SPČR), Teplárenské sdružení České republiky (TSČR).

č.	Subjekt	Připomínka	Odůvodnění připomínky	Návrh promítnutí připomínky
1.	Pražská plynárenská, a.s	Jako obchodník s plynem nesouhlasíme s předloženými návrhy na úpravu rozsahu dostupné flexibility prostřednictvím akumulace plynárenské soustavy a úpravu výše použitelné ceny pro denní vyrovnávací množství. Jsme toho názoru, že by došlo k navýšení nákladů s jejich následným přenesením na zákazníky. Rovněž nelze bez důkladné analýzy posoudit, zda změna parametrů opravdu povede k značné úspoře na straně regulovaných cen.	<p>Předložený návrh chápeme jako zahájení diskuse nad otázkou odchylek v oblasti plynárenství motivovanou snahou o „<i>racionalizaci rozsahu nabízené a využívané flexibility, resp. nákladů, které vznikají vyrovnáváním odchylek alokovaných na konto neutrality, či případných zvýšených nákladů na provoz kompresních stanic, a to s ohledem na skutečnost, že vypořádání konta neutrality a úhrada nákladů spojených s provozem kompresních stanic probíhá prostřednictvím regulovaných cen.</i> „</p> <p>Přikročit k redukci poskytované flexibility o 33 % a navýšit rozdíl cen pro denní vyrovnávací množství bez důkladných analýz nákladů a výnosů by znamenalo nečekaný a náhlý krok s potenciálním zásadním dopadem na trh.</p> <p>Je pro nás rovněž novinkou, že existuje nějaký zásadní problém s náklady na poskytování flexibility a jsme přesvědčeni, že systém je po změnách v oblasti vyrovnávacích akcí již odolný vůči spekulativnímu chování a nevytváří zásadní dodatečné náklady v porovnání s přínosy pro celý trh. Při porovnání konečného stavu konta neutrality a konta provozovatele za rok 2024 byl výsledek za tento</p>	V souladu s výše uvedenou připomínkou a odůvodněním navrhujeme změny nezavádět a ponechat stávající systém s tím, že po provedení analýzy je možné přistoupit k návrhu selektivních a postupných změn, pokud se to ukáže jako systémově přínosné a potřebné

			<p>rok 2024 kladný ve výši přes 8 mil. Kč (odhad stanovený z veřejných dat jako rozdíl resetování konta neutrality, stavu konta provozovatele, ceny a směnného kurzu k 31. 12. 2024).</p> <p>Vzhledem k poklesu tranzitních toků na minimum a přenesení nákladů na přepravní soustavu na vnitrostátní zákazníky bychom naopak očekávali možnost poměrně zásadního navýšení objemu poskytované flexibility. Je zapotřebí si uvědomit, že při navýšení cen plynu, a to jak komoditních, tak i regulovaných, je právě flexibilita a možnost řešit odchylky pružně a „zdarma“ velkou výhodou zemního plynu jako energetické komodity. V kontextu nástupu obnovitelných zdrojů a čím dál větší potřeby celkové flexibility energetických zdrojů, tak nepovažujeme za šťastné tuto flexibilitu snižovat.</p> <p>Flexibilitu obchodníci s plynem využívají při obsluze zákazníků jako nástroj eliminující negativní dopady (z principy vždy vznikajících) nepřesností predikce spotřeby a také jako určitou kompenzaci za odchylky dané existencí typových diagramů dodávek vyjádřené koeficientem zbytkového diagramu.</p> <p>Pokud tedy existují důvody pro racionalizaci stávajícího systému, tak navrhuje jejich zveřejnění. Jen tak lze tyto důvody zanalyzovat a hledat, který z prvků stávajícího nastavení vyvolává nadbytečné náklady na straně systému. Bez takové analýzy není ani možné vytvořit model, na kterém by byly případné navržené úpravy otestovány a shledány jako účinné.</p> <p><i>Navrhujeme sledovat chování systému a jeho účastníků po dnech se zaměřením na vývoj celkové bilance nákladů a výnosů systému.</i> Snahou je nalézt, zda úpravou vybraného parametru nejde zabránit např. „spekulativnímu chování“, aniž by bylo postiženo standardní využití pro řízení odchylek. Doporučujeme hledat citlivá opatření postihující dané chování, a nikoliv paušální snížení množství poskytované flexibility automaticky nebo navýšení cenového rozdílu pro vyrovnávací množství.</p> <p>Rovněž jsme toho názoru, že i mírný deficit systému je pro zákazníky stále velmi vhodnou investicí, jelikož jim zajišťuje větší flexibilitu a v zásadě nulové náklady na odchylky.</p>	
--	--	--	--	--

2.	Skupina ČEZ	<p>Připomínka k úpravě rozsahu dostupné flexibility prostřednictvím akumulace plynárenské soustavy</p> <p>Namítáme navrhované snížení koeficientu základní úrovně flexibility KOPM1 stanovené v Příloze č. 5 PTP o 33 % (a proporční snížení na to navázaných koeficientů) pro odběrná místa zákazníků s měřením typu A, B, C nebo CM. Takové snížení úrovně flexibility považujeme v současné době za neodůvodněné a předčasné. Proto požadujeme její zachování ve stávající podobě. Zároveň si dovoluujeme ERÚ navrhnout, aby se k tématu omezování flexibility vrátil až v horizontu budoucích 2-3 let, kdy toto téma bude s ohledem na níže uvedené odůvodnění opět relevantní (zejména po plynofikaci části uhelných zdrojů a zapojení ČEPS, a.s. do ALPACA, kdy budou známy jejich dopady na trh s plynem), tedy zřejmě nejdříve v novele PTP v roce 2026.</p>	<p>ERÚ v podpůrném dokumentu k návrhu úprav koeficientu základní úrovně flexibility (a navázaných koeficientů) vesměs uvádí, že přepravní soustava aktuálně čelí novým výzvám (nízké využití přepravní soustavy pro tranzitní účely, konverze části přepravní soustavy pro přepravu vodíku) a zároveň jsou připravovány projekty připojení elektráren a tepláren na přepravní soustavu. V návaznosti na to má navrhovaná úprava racionalizovat rozsah nabízené a využívané flexibility, nákladů spojených s flexibilitou a zvýšených nákladů na provoz kompresních stanic.</p> <p>Předně uvádíme, že částečně rozumíme důvodům, pro které ERÚ navrhuje omezení poskytované flexibility. Máme však za to, že tento návrh je s ohledem na stávající situaci na trhu s plynem minimálně předčasný. Navíc se domníváme, že ERÚ tento návrh dostatečně nevyhodnotil z hlediska nákladů a přínosů pro zákazníky v ČR, resp. celkový dopad tohoto návrhu na trh s plynem a jeho efektivitu v ČR.</p> <p>Hlavní argumenty ERÚ pro navrhovanou změnu úrovně flexibility jsou ekonomického a nákladového charakteru. Konzultovaný dokument ani podpůrný dokument však žádné údaje o nákladech spojených s flexibilitou a provozem kompresních stanic za stávající úpravy neobsahuje. Tato skutečnost sama o sobě fakticky znemožňuje kvalifikovaně posoudit a vyhodnotit argumentaci ERÚ a vyjádřit se k ní. Argumentace ERÚ je z tohoto důvodu nepřezkoumatelná. Zároveň konzultované dokumenty neobsahují ani vyhodnocení ekonomických dopadů navrhované úpravy na jednotlivé účastníky trhu s plynem (zejména na zákazníky) a na samotný trh s plynem v ČR. Konzultovaný dokument a podpůrný dokument by v tomto ohledu měly být doplněny o relevantní údaje a konzultace by zřejmě měla být zopakována. V této souvislosti si však dovoluujeme konstatovat, že pokud by náklady na provoz kompresních stanic byly pouze v nižších jednotkách desítek tisíc korun, jedná se o zanedbatelnou částku (s ohledem na náklady na provoz celé přepravní soustavy), která navrhované změny nemůže odůvodnit.</p> <p>Dále si dovoluujeme zdůraznit, že stávající nastavení flexibility bylo historicky zavedeno z důvodu omezených možností získat informace o skutečné spotřebě zákazníků (zejména v případech, kdy zákazník nemá instalované průběhové</p>	<p>S ohledem na výše uvedeném máme za to, že stávající nastavení flexibility přepravní soustavy není v současné době nutné v PTP měnit.</p>
----	-------------	---	---	---

			<p>měření). Jakékoliv omezení stávajícího nastavení flexibility proto bude mít za následek zvýšení požadavků na informace o spotřebě zákazníků se všemi následky s tím spojenými (zejména náklady spojené s instalací průběhového měření apod., které by byly socializovány mezi všechny účastníky trhu s plynem).</p> <p>Dále zdůrazňujeme, že ve stávajícím nastavení má flexibilita vysokou hodnotu zejména pro účastníky trhu s plynem, kteří kladnou nebo zápornou flexibilitu potřebují nakoupit na trhu s nevyužitou flexibilitou za účelem pokrytí svých odchylek. Cena za nevyužitou flexibilitu přitom není ve stávajícím nastavení nijak vysoká. Pokud by došlo ke snížení dostupné flexibility, došlo by automaticky i ke zvýšení její ceny. Zvýšení ceny flexibility povede ruku v ruce i ke zvýšení ceny podpůrných služeb. ČEPS, a.s., jako provozovatel přenosové soustavy, se totiž plánuje zapojit do přeshraniční spolupráce na obstarávání regulační zálohy aFRR od 3. 9. 2025 (na česko-německé a česko-rakouské hranici). Sazby za přepravu plynu pro výrobní elektřiny jsou přitom v Německu nižší než v ČR. Tato skutečnost spojená se zvýšením ceny flexibility v ČR (a tedy i odchylky) povedou k tomu, že poskytovatelé služeb výkonové rovnováhy z ČR budou požadovat vyšší částku za dodávku regulační energie, a proto budou z finančních důvodů méně aktivováni. To opět povede k dalšímu snížení spotřeby plynu v ČR. Všechny tyto skutečnosti se v konečném důsledku projeví ve zdražení provozu přepravní soustavy pro všechny účastníky trhu s plynem (další socializace nákladů).</p> <p>Na základě výše uvedeného je tedy zřejmé, že navrhované úpravy týkající se flexibility nepovedou ke kýženému cíli (snížení socializace nákladů a regulovaných cen), ale právě naopak, ve svém důsledku povedou k naprosto opačnému výsledku (vyšší negativní dopad na účastníky trhu s plynem než socializace nákladů za poskytnutou flexibilitu). Navíc, z podpůrného dokumentu vyplývá, že obdobné nastavení flexibility, jaké je v současné době v ČR, mají i některé další členské státy EU. Stávající nastavení flexibility tedy není ani v EU ničím neobvyklým.</p> <p>Ani argumentace ERÚ o tom, že jsou připravovány projekty připojení elektráren a tepláren na přepravní soustavu nemohou vést v současné době k závěru, že je nutné v současné době měnit rozsah poskytované flexibility. Připojování</p>	
--	--	--	---	--

			nových výroben elektřiny a tepla je v současné době předpokládáno až v letech 2028-2030. Je zřejmé, že spotřeba plynu v těchto výrobnách si vyžádá snížení poskytované flexibility. Návrh na snížení poskytované flexibility již pro roky 2025/2026 z tohoto důvodu však považujeme za předčasný s ohledem na objemové parametry přepravní soustavy.	
3.	EPH	Nesouhlasíme celkově s Návrhem ERÚ na úpravu parametrů pro vyrovnávání odchylek dle NC BAL.	<p>Příprava na vyčleňování infrastruktury na vodík (provoz nejdříve v roce 2030, v závislosti na německé síti), která je v dokumentu zmiňována, a s vyčleňováním související snížení akumulace zbývajících soustav na zemní plyn v roce 2025 , ale i v roce 2026 či 2027 je předčasné a tím nerelevantní. Velmi málo využitá přepravní soustava disponuje vysokou mírou využitelné akumulace a tudíž i využitelné flexibility, kterou pak logicky může nabízet obchodníkům. Využitelná akumulace by oproti rokům před 2022 měla významně narůstat, nikoli klesat. <i>(Tlakové ztráty v málo zatížených liniích jsou nízké a tudíž akumulace není na vstupních bodech omezena maximálními přípustnými tlaky do potrubí)</i>. Využití akumulace ke zvýšení flexibility může zvýšit částečně spotřebu energie pro pohon kompresorů (plyn nebo elektřina), ale důvodně předpokládáme, že při nízkých přepravovaných množstvích nepůjde o velké náklady.</p> <p>Z pohledu obchodníků i konečných zákazníků je jednoznačně vhodnější ponechat současné parametry pro vyrovnání odchylek, a to jak flexibilitu, tak ceny za kladné a záporné odchylky a nezpříšňovat je, neboť v současné době nijak odchylky neohrožují soustavu, a nečiní její provoz neekonomickým. Naopak se domníváme, že díky nárůstu využitelné akumulace by bylo možné nabízenou flexibilitu zvýšit.</p> <p>Navrhujeme se k ERÚ výše uvedeným tématům navrátit, jakmile se stanou více relevantními tj cca v horizontu dvou či tří let, po plynofikaci části uhelných zdrojů, kdy již budeme lépe znát dopady tohoto procesu a současně požadavky, které budou vycházet z potřeb zajištění rovnováhy elektrizační soustavy.</p>	Neaplikovat celkově Návrh ERÚ na úpravu parametrů pro vyrovnávání odchylek dle NC BAL do PTP.

4.	SPČR	<p><u>1. K návrhu úprav v oblasti vyrovnávání trhu v přepravní soustavě</u></p> <p>Z pohledu obchodníků a konečných zákazníků se navrhovaná úprava promítne do nárůstu ceny plynu. Proto navrhujeme úpravu v oblasti vyrovnávání trhu v přepravní soustavě v rámci novely PTP v roce 2025 nezavádět a s jejím zavedením posečkat na základě důkladného vyhodnocení dopadu na poskytovatele služeb výkonové rovnováhy a zpětně na všechny zákazníky na trhu s plynem, tj. nejdříve na novelu PTP v roce 2026, resp. v horizontu dvou až tří let.</p>	<p>Rozumíme důvodům, které Energetický regulační úřad vedou k návrhu omezení poskytované flexibility, tento krok však pokládáme za předčasný. Stávající model považujeme za funkční a přínosný pro efektivní fungování trhu s plynem. Návrh na snížení flexibility a koeficientu základní úrovně flexibility o 33 % a proporční snížení na to navázaných koeficientů považujeme za nevhodný. Flexibilita představuje klíčový nástroj pro stabilizaci trhu a umožňuje obchodníkům efektivněji řídit odchylky, což je zvláště důležité v kontextu proměnlivé spotřeby plynu a cenových výkyvů. Z našeho pohledu návrh neobsahuje konkrétní vyčíslení nákladů, které mají být tímto opatřením ovlivněny, což by mohlo mít za následek zvýšení nežádoucích nejistoty a stability trhu s plynem.</p> <p>Z pohledu obchodníků i konečných zákazníků, na které navrhované změny budou dopadat, je jednoznačně vhodnější ponechat současné parametry pro vyrovnání odchylek, a to jak flexibilitu, tak ceny za kladné a záporné odchylky a nezpříšňovat je. U konečného zákazníka by mohlo dojít k zvýšení obchodní ceny plynu vzhledem k situaci, kdy by již samotné riziko zvýšených nákladů obchodníka související s nutností obchodovat na krátkodobém trhu s plynem a nakupovat/prodávát plyn pro pokrytí odchylky místo využívání flexibility akumulace provozovatele přepravní soustavy znamenalo promítnutí do nárůstu konečné ceny plynu. Dále zdůrazňujeme, že stávající nastavení flexibility bylo historicky zavedeno z důvodu nedostupných informací o spotřebě zákazníků (zejména v případech, kdy zákazník nemá instalované průběhové měření).</p> <p>Jakékoliv omezení stávajícího nastavení flexibility bude mít za následek mj. i zvýšení požadavků na informace o spotřebě zákazníků se všemi následky s tím spojenými (zejména socializace nákladů spojených s přesnějšími typy měření apod.).</p> <p>Domníváme se, že by před přistoupením k tomuto kroku měl Energetický regulační úřad taky komplexně vyhodnotit přínosy a náklady včetně zahrnutí efektu poskytování služeb výkonové rovnováhy na trhu s elektřinou výrobcí, kteří využívají jako palivo zemní plyn.</p> <p>Provozovatel přenosové soustavy se podle Kodexu přenosové soustavy – část II. plánuje zapojit do přeshraniční spolupráce na společné obstarávání</p>	<p>Navrhujeme ponechat současné nastavení flexibility včetně hodnoty koeficientu na stávající úrovni. Doporučujeme se k výše uvedeným tématům vrátit, jakmile se stanou více relevantními tj. cca v horizontu 2028-2030, po plynifikaci části uhelných zdrojů, kdy již budeme lépe znát dopady tohoto procesu a současně požadavky, které budou vycházet z potřeb zajištění rovnováhy elektrizační soustavy.</p>
----	------	--	--	--

			regulační zálohy aFRR ALPACA DT od 3. 9. 2025. Poskytovatelé podpůrných služeb pak budou zapojeni do společného žebříčku se sousedním Německem, kde mohou výrobní elektřiny z plynu mít nižší cenu za přepravu plynu než v České republice. Další zvýšení nákladů povede k odsunutí domácích poskytovatelů služeb výkonové rovnováhy do vyšších pater žebříčku a tím ke snížení pravděpodobnosti jejich aktivace a tím také ke snížení jejich spotřeby plynu. Tento pokles spotřeby plynu může mít na domácí zákazníky v konečném důsledku větší negativní dopad než socializace části nákladů za poskytnutou flexibilitu. Pokles potřeby plynu by totiž logicky vedl ke zvýšení regulovaných cen souvisejících s dodávkou plynu, a tedy k plošnému zvýšení ceny plynu pro všechny zákazníky (socializované náklady by byly mnohem vyšší). Aby bylo možné toto zhodnocení provést, je podle našeho názoru nejprve potřeba vyhodnotit fungování nově zaváděné platformy ALPACA.	
5.	SPČR	2. <u>Ke kapitole 3 v podpůrném dokumentu</u> Nesouhlasíme s předpoklady uvedenými v úvodě kapitoly č. 3.	Je pravděpodobné, že si uvedené změny vyžádají snížení poskytované flexibility. K připojování rozhodujících spotřeb k přepravní soustavě bude nicméně docházet až v letech 2028-30. Je tedy předčasné aplikovat snížení poskytované flexibility již v roce 2026, kdy k tomu není žádný důvod. Z Přílohy 2 není jasné, jaký nákladový dopad by bylo nutné socializovat do regulace. Konzultovaný dokument ani podpůrný dokument neobsahuje údaje o nákladech spojených s flexibilitou a provozem kompresních stanic za stávajícího stavu, co fakticky znemožňuje kvalifikovaně se vyjádřit k tvrzením ERÚ. Pokud by se však jednalo o náklad ve výši jednotek tisíc Euro, jde o náklad zcela zanedbatelný. Z Grafu 5 vyplývá stav konta neutrality ke konci listopadu 2024 v řádu jednotek milionů Kč, to lze opět považovat za zanedbatelnou hodnotu.	
6.	SPČR	3. <u>Ke kapitole 3.3 Předpokládaný dopad úpravy</u> Postrádáme hlubší vyhodnocení ekonomických dopadů. Tedy jaké vícenáklady by části obchodníků v souvislosti s navrženou úpravou vznikly a jaké by to mělo dopad na jejich zákazníky, včetně celkových	<u>Odůvodnění:</u> Viz odůvodnění k připomínce č. 1.	

		dopadů na trh s plynem v ČR a jeho efektivitu.		
7.	SPČR	<p>4. Ke kapitole 3.4 Odůvodnění navrhovaných změn</p> <p>Nesouhlasíme s předloženou argumentací.</p>	<p>Je třeba upozornit, že oproti situaci před 10 lety je dnes zemní plyn daleko více využíván k výrobě elektřiny a poskytování podpůrných služeb na trhu s elektřinou. Předpověditelnost poskytování podpůrných služeb je z definice velmi nízká. Pokud dojde ke zdražení odchylky na trhu s plynem pro poskytovatele podpůrných služeb na trhu s elektřinou, dojde ke zvýšení ceny, kterou budou tyto subjekty požadovat za aktivaci a dodávku regulační energie. Jak již bylo uvedeno výše, provozovatel přenosové soustavy se plánuje zapojit do přeshraniční spolupráce na společné obstarávání regulační zálohy aFRR ALPACA DT od 3. 9. 2025. Přitom dojde k tomu, že domácí poskytovatelé služeb výkonové rovnováhy budou zapojeni do společného žebříčku s poskytovateli ze sousedního Německa (kde mají výrobní elektřiny z plynu obecně nižší cenu za přepravu plynu než v České republice). Další zvýšení nákladů domácích poskytovatelů služeb výkonové rovnováhy tedy povede ke snížení pravděpodobnosti jejich aktivace a tím také ke snížení spotřeby plynu. Domníváme se, že nejprve je potřeba zavedení systému ALPACA vyhodnotit a teprve na základě výsledků případně přistoupit k omezení poskytované flexibility provozovatele přepravní soustavy. A to s alespoň rámcovou znalostí komplexního dopadu na trh s elektřinou a z toho vyplývající případné snížení přepravovaného množství plynu v ČR.</p>	
8.	TSČR	<p>Připomínka k návrhu úprav v oblasti vyrovnávání trhu v přepravní soustavě pro novelu PTP v roce 2025.</p> <p>Navrhujeme úpravu v oblasti vyrovnávání trhu v přepravní soustavě v rámci novely PTP v roce 2025 nezavádět a s jejím zavedením posečkat na základě důkladného vyhodnocení dopadu</p>	<p>Rozumíme důvodům, které Energetický regulační úřad vedou k návrhu omezení poskytované flexibility, tento krok však pokládáme za předčasný. K připojování rozhodujících spotřeb k přepravní soustavě bude docházet až v letech 2028-30 s ohledem na fyzické možnosti přepravní soustavy nevidíme důvod ke snížení flexibility již v roce 2026. Domníváme se, že by před přistoupením k tomuto kroku měl Energetický regulační úřad komplexně vyhodnotit přínosy a náklady pro zákazníky v České republice včetně zahrnutí efektu poskytování služeb výkonové rovnováhy na trhu s elektřinou výrobcí, kteří využívají jako palivo zemní plyn.</p>	<p>Navrhovanou úpravu v oblasti vyrovnávání trhu v přepravní soustavě v rámci novely PTP v roce 2025 nezavádět a pro rok 2026 ponechat poskytovanou flexibilitu ve stávajícím stavu.</p>

	<p>na poskytovatele služeb výkonové rovnováhy a zpětně na všechny zákazníky na trhu s plynem, tj. nejdříve na novelu PTP v roce 2026, resp. v horizontu dvou až tří let.</p>	<p>Provozovatel přenosové soustavy se podle Kodexu přenosové soustavy – část II. plánuje zapojit do přeshraniční spolupráce na společné obstarávání regulační zálohy aFRR ALPACA DT od 3. 9. 2025. Poskytovatelé podpůrných služeb pak budou zapojeni do společného žebříčku se sousedním Německem, kde mají výroby elektřiny z plynu obecně nižší cenu za přepravu plynu než v České republice. Další zvýšení nákladů povede k odsunutí domácích poskytovatelů služeb výkonové rovnováhy do vyšších pater žebříčku a tím ke snížení pravděpodobnosti jejich aktivace a tím také ke snížení jejich spotřeby plynu. Tento pokles spotřeby plynu může mít na domácí zákazníky v konečném důsledku větší negativní dopad než socializace části nákladů za poskytnutou flexibilitu. Pokles potřeby plynu by totiž logicky vedl ke zvýšení regulovaných cen souvisejících s dodávkou plynu, a tedy k plošnému zvýšení ceny plynu pro všechny zákazníky (socializované náklady by byly mnohem vyšší). Aby bylo možné toto zhodnocení provést, je podle našeho názoru nejprve potřeba vyhodnotit fungování nově zaváděné platformy ALPACA. Proto navrhuje omezení poskytované flexibility odložit nejméně na novelu PTP v roce 2026, případně na pozdější dobu, pokud se ukáže, že přínosy tohoto kroku nepřevyšují náklady. Zpřísnění poskytované flexibility je nezbytné provést až v kontextu uvádění do provozu nových výroben elektřiny a tepla ze zemního plynu v letech 2028 až 2030.</p> <p>Podrobné odůvodnění – reakce na argumentaci v podpůrném dokumentu Úprava parametrů v postupech podle NC BAL ve vyhlášce o pravidlech trhu s plynem:</p> <p>ERÚ v kapitole 3 uvádí: „Provozovatel přepravní soustavy připravuje konverzi části přepravní soustavy na přepravu vodíku vysokého stupně čistoty v horizontu zprovoznění v roce 2030 (<i>From Vision to Reality: Czech H2 Backbone and its role in the emerging Hydrogen Economy</i>). Společně s tím jsou připravovány projekty připojení elektráren a tepláren na přepravní soustavu (<i>Desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy 2025-2034</i>), obdobně tomu nebude jinak i na úrovni distribuční soustavy. Současně se v plynárenství očekává rozvoj poskytování služeb výkonové rovnováhy pro elektroenergetiku. Lze tak předpokládat snížení dostupné míry akumulace v kombinaci se snižující se mírou predikovatelnosti vývoje spotřeby plynu, resp. průběhu jeho spotřeby</p>	
--	--	---	--

		<p><i>během dne. Je nutné zamezit stavu, aby se poskytovaná flexibilita prostřednictvím akumulace přepravní soustavy stala důvodem pro využití kompresních stanic na přepravní soustavě a tyto náklady pak byly následně socializovány.</i></p> <p><i>OTE je při vypořádání odchylek příjmově neutrální, u N4G pro změnu platí jeho nákladová neutralita. Nicméně model vyhodnocování odchylek podle NC BAL nemá být určením výše použitelných cen pro kladné a záporné denní vyrovnávací množství příjmově neutrální, nýbrž mírně přebytkový. Navzdory tomuto nastavení znamenaly plynárenské roky 2021/2022 a 2022/2023 silně záporný vývoj a prostřednictvím konta neutrality bylo nutné socializovat nákladový dopad do regulace (Příloha 2). Stejně tak realizované objemy se krátkodobě vrátily na úroveň platné na období před poslední úpravou flexibility. Pokud se nemá v budoucnu kriticky zvyšovat míra křížové subvence napříč segmenty koncových zákazníků, resp. směrem k jiným sektorům energetiky, je zachování modelu vyrovnávání trhu za stávajících pravidel neudržitelné a je nutné přistoupit k postupným evolučním změnám a vyhnout se překotným změnám.“</i></p> <p><u>Reakce TS ČR:</u></p> <p>Je pravděpodobné, že si uvedené změny vyžádají snížení poskytované flexibility. K připojování rozhodujících spotřeb k přepravní soustavě bude nicméně docházet až v letech 2028-30. Je tedy předčasné aplikovat snížení poskytované flexibility již v roce 2026, kdy k tomu není žádný důvod. Z Přílohy 2 není jasné, jaký nákladový dopad by bylo nutné socializovat do regulace. Konzultovaný dokument ani podpůrný dokument neobsahuje údaje o nákladech spojených s flexibilitou a provozem kompresních stanic za stávajícího stavu, co fakticky znemožňuje kvalifikovaně se vyjádřit k tvrzením ERÚ. Pokud by se však jednalo o náklad ve výši jednotek tisíc Euro, jde o náklad zcela zanedbatelný. Z Grafu 5 vyplývá stav konta neutrality ke konci listopadu 2024 v řádu jednotek milionů Kč, to lze opět v kontextu přepravní soustavy považovat za zanedbatelnou hodnotu.</p> <p>V kapitole 3.3 ERÚ uvádí, že vyjma 10 až 12 dnů kalendářního roku jsou dnes systémové odchylky vytvářené SZ kryté poskytovanou flexibilitou. Retroaktivní</p>	
--	--	--	--

			<p>aplikací navrhovaných pravidel v oblasti poskytované flexibility by tato kryla cca 83 - 88% odchylek SZ od roku 2022. Za předpokladu, že by se pro ocenění DVM v analyzovaných letech použila pouze vážená průměrná denní cena pro plynárenský den podle Indexu OTE, činila by průměrná přírážka za stávajících pravidel v sledovaném v prvním kvartilu 2,31 % a v druhém kvartilu 2,97 %. Po aplikaci navržených úprav by vedla ke zvýšení průměrné úrovně malé cenové úpravy na 3,06 % v prvním kvartilu a 4,29 % v druhém kvartilu. Průměrná výše malé cenové úpravy by představovala 3,26 %.</p> <p><u>Reakce TS ČR:</u></p> <p>Bohužel postrádáme hlubší vyhodnocení ekonomických dopadů. Tady jaké vícenáklady by části obchodníků v souvislosti s navrženou úpravou vznikly a jaké by to mělo dopad na jejich zákazníky, včetně celkových dopadů na trh s plynem v ČR a jeho efektivitu.</p> <p>V kapitole 3.4 Energetický regulační úřad uvádí: „<i>Omezení rozsahu nabízené flexibility tak má na jednu stranu za cíl zvýšit motivaci SZ k aplikaci pokrokových predikčních modelů spotřeby a současně lépe ohodnotit z hlediska predikce „odpovědné“ SZ skrze vyšší valuaci prodané flexibility na trhu. Je nezpochybnitelné, že dnešní možnosti SZ v oblasti predikovatelnosti spotřeby svého zákaznického portfolia, resp. jednotlivých OM jsou v kontextu technologického pokroku na úplně jiné úrovni než před cca 10 lety. Zachování stávajících pravidel je kontraproduktivní, když vyrovnávání soustavy staví na poměrně měkkých mantinelech skrze akumulaci soustavy – LFS, což je v konečném důsledku při implementaci inovativních přístupů z technologického rozvoje při predikci spotřeby demotivující z hlediska plnění povinnosti SZ podle § 61 odst. 2 písm. c) EZ, tj. dodržování rovnováhy mezi množstvím plynu, který je mu do plynárenské soustavy dodáván, a množstvím plynu, který z plynárenské soustavy odebírá.</i>“</p> <p><u>Reakce TS ČR:</u></p> <p>Je třeba upozornit, že oproti situaci před 10 lety je dnes zemní plyn daleko více využíván k výrobě elektřiny a poskytování podpůrných služeb na trhu s elektřinou. Prediktabilita poskytování podpůrných služeb je z definice velmi</p>	
--	--	--	---	--

		<p>nízká. Pokud dojde ke zdražení odchylky na trhu s plynem pro poskytovatele podpůrných služeb na trhu s elektřinou, dojde ke zvýšení ceny, kterou budou tyto subjekty požadovat za aktivaci a dodávku regulační energie. Jak již bylo uvedeno výše, provozovatel přenosové soustavy se plánuje zapojit do přeshraniční spolupráce na společné obstarávání regulační zálohy aFRR ALPACA DT od 3. 9. 2025. Přitom dojde k tomu, že domácí poskytovatelé služeb výkonové rovnováhy budou zapojeni do společného žebříčku s poskytovateli z sousedního Německa (kde mají výrobní elektřiny z plynu obecně nižší cenu za přepravu plynu než v České republice). Další zvýšení nákladů domácích poskytovatelů služeb výkonové rovnováhy tedy povede ke snížení pravděpodobnosti jejich aktivace a tím také ke snížení spotřeby plynu. Tento pokles spotřeby plynu může mít na domácí zákazníky vzhledem k přístupu ERÚ k regulaci společnosti Net4Gas, která má garantované tržby bez ohledu na množství přepraveného plynu, v konečném důsledku větší negativní dopad než socializace části (s největší pravděpodobností zanedbatelných) nákladů za poskytnutou flexibilitu. Domníváme se, že nejprve je potřeba zavedení systému ALPACA vyhodnotit a teprve na základě výsledků případně přistoupit k omezení poskytované flexibility provozovatele přepravní soustavy. A to s alespoň rámcovou znalostí komplexního dopadu na trh s elektřinou a z toho vyplývající případné snížení přepravovaného množství plynu v ČR.</p> <p>Dále zdůrazňujeme, že stávající nastavení flexibility bylo historicky zavedeno z důvodu nedostupných informací o spotřebě zákazníků (zejména v případech, kdy zákazník nemá instalované průběhové měření). Jakékoliv omezení stávajícího nastavení flexibility bude mít za následek mj. i zvýšení požadavků na informace o spotřebě zákazníků se všemi následky s tím spojenými (zejména socializace nákladů spojených s přesnějšími typy měření apod.)</p> <p>Na základě všech výše uvedených skutečností je zřejmé, že navrhované úpravy týkající se flexibility v letech 2025/2026 nepovedou ke kýženému cíli (snížení socializace nákladů a regulovaných cen), ale povedou k naprosto opačnému výsledku.</p>	
--	--	--	--